LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
2026-10-26 Nr. G-11119
DOKUMENTAS PASIRAŠYTAS
ELEKTRONINIU PARAŠU
2026-10-26 Nr. (1.11 E) 7R-3147

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, https://tm.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2026- Nr.

Kopijos
Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Lietuvos kalėjimų tarnybai
Lietuvos probacijos tarnybai
Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai

DĖL PAKARTOTINIO TARPINSTITUCINIO VAIKŲ APSAUGOS NUO SEKSUALINIO SMURTO VEIKSMŲ PLANO PATEIKIMO

Teikiame po aptarimo 2026 m. spalio 20 d. Tarpinstituciniame pasitarime patikslintą Tarpinstitucinį vaikų apsaugos nuo seksualinio smurto veiksmų planą (toliau – Planas). Šis planas parengtas atsižvelgiant į 2026 m. rugpjūčio 17 d. Vyriausybėje įvykusio skubaus pasitarimo dėl vaikų apsaugos sistemos veiksmingumo ir institucijų veiksmų reaguojant į seksualinio smurto prieš vaikus atvejus metu priimtus susitarimus. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, glaudžiai bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Lietuvos probacijos tarnyba, Policijos departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, apibendrino institucijų suplanuotus veiksmus, skirtus kompleksiškai stiprinti vaikų apsaugą nuo seksualinio smurto.

Po Tarpinstitucinio pasitarimo **patikslinti** kai kurių Plano veiksmų įgyvendinimo terminai, Planas taip pat papildytas nauju, Teisingumo ministerijos vykdomu veiksmu dėl smurtinių

nusikaltimų aukoms teikiamos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistemos stiprinimo ir neturtinės žalos kompensacijų dydžių didinimo.

Pažymėtina, kad plano veiksmai **darbo tvarka suderinti** su visomis Plane nurodytomis institucijomis.

Plane susisteminti veiksmai leidžia apimti visą reagavimo grandinę – nuo ankstyvosios prevencijos ir rizikos atpažinimo iki pagalbos vaikui, veiksmingo baudžiamojo proceso, nuteistųjų elgesio korekcijos ir pakartotinio nusikalstamumo prevencijos.

Siūlomais veiksmais siekiama šių pagrindinių **tikslų:**

- **Užkirsti kelią seksualiniam smurtui prieš vaikus,** stiprinant vaikų saugumą užtikrinančius reikalavimus organizacijoms, gerinti riziką keliančių asmenų kontrolę ir plėtoti ankstyvąją prevenciją.
- **Stiprinti baudžiamąją atsakomybę ir apsaugos priemones**, peržiūrint sankcijas, senaties terminus, kardomąsias ir baudžiamojo poveikio priemones bei lygtinio paleidimo sąlygas.
- **Užtikrinti savalaikę ir koordinuotą pagalbą**, geriau koordinuojant veiksmus galimo seksualinio smurto prieš vaiką atvejais, plėtoti specializuotą gydymą ir užtikrinti pagalbos tęstinumą.
- **Mažinti pakartotinio nusikalstamo elgesio riziką**, plečiant elgesio korekcijos programas, rengiant specialistus ir užtikrinant tęstinę priežiūrą po bausmės atlikimo.
- **Didinti institucijų veiklos veiksmingumą**, trumpinant vaikų ir paauglių teismo psichiatrijos bei psichologijos ekspertizių laukimo laiką ir stiprinant prevencinį švietimą, efektyviau panaudojant Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondo lėšas valstybės garantuojamai teisinei pagalbai, skiriamai smurtinių nusikaltimų aukoms;
- **Didinti neturtinės žalos kompensacijų** dydžius asmenims, tiesiogiai nukentėjusiems nuo smurtinių nusikaltimų.

Reguliacinio pobūdžio veiksmus, tokius kaip Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso ir kitų teisės aktų pakeitimus numatoma parengti dar **iki šių metų pabaigos – per 2027 m. I ketv**. Organizacinio pobūdžio priemonėmis įgyvendinti būtinas ilgesnis laikas – jų įgyvendinimas išdėliotas **per 2027 ir 2028 metus.**

Kartu svarbu pažymėti, kad prie vaikų apsaugos nuo seksualinio smurto reikšmingai prisideda ir su Plane numatytais veiksmais sistemiškai dera Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos koordinuojamos veiklos: jau šiuo metu pagal Gyvenimo įgūdžių bendrąją programą ugdomi mokinių gebėjimai atpažinti ir saugoti savo privatumą, nusistatyti ribas, atpažinti netinkamą elgesį, priekabiavimą, smurtą ir manipuliavimą, tvirtai sakyti „ne“ ir kreiptis pagalbos į patikimus suaugusius. 2026 m. birželio 1 d. duomenimis, mokyklose taip pat vykdoma 16 nustatyta tvarka sertifikuotų prevencinių programų, kuriose dalyvaudami mokiniai ugdo socialines, emocines kompetencijas, kurios padeda mokiniams pažinti save, stiprinti savivertę ir suprasti savo bei kitų asmenines ribas, todėl jie geba atpažinti situacijas, kai patiria spaudimą ar smurtą. Kadangi tai jau šiuo metu vykdomos veiklos, jos papildomai **į Planą neįtrauktos.**

Šiame kontekste taip pat svarbi Lietuvos Respublikos Seimo registruotų įstatymo projektų pagrindu vykstanti diskusija dėl seksualinius nusikaltimus prieš vaikus padariusių asmenų

viešinimo[1] – tai taip pat gali prisidėti prie vaikų apsaugos nuo seksualinio smurto stiprinimo. Kol nepriimti įstatyminio lygmens sprendimai šiuo klausimu, atskiri veiksmai, susiję su tokių asmenų viešinimu, Plane nenumatyti, tačiau bet kuriuo atveju būtų įgyvendinami bendra tvarka.

Planas prisideda prie Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157, nuostatoms, 210 punkto nuostatos, pagal kurią Vyriausybė, be kita ko, įsipareigojo vykdyti smurto ir seksualinio išnaudojimo prieš vaikus prevenciją, įgyvendinimo.

Plane numatytų veiksmų įgyvendinimui papildomų **valstybės biudžeto** lėšų nenumatyta - jie bus įgyvendinami iš institucijoms skirtų asignavimų ir (ar) kitų resursų (Norvegijos finansinių mechanizmų lėšomis ir kt.).

Maloniai prašome įtraukti Plano aptarimą į **artimiausią Vyriausybės pasitarimo darbotvarkę** Vyriausybės pritarimui, kartu pavedant Plane nurodytoms institucijoms įgyvendinti Plane numatytus veiksmus (Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, kaip nepriklausomai institucijai – rekomenduojant). Teisingumo ministerija pasirengusi vykdyti Plane numatytų veiksmų stebėseną ir, prireikus, su atskirų veiksmų įgyvendinimu susijusius diskusinius klausimus papildomai siūlyti aptarti Tarpžinybinėje vaiko gerovės taryboje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Plano rengimą koordinavo teisingumo ministrės sudaryta vidinė darbo grupė, vadovaujama teisingumo viceministrės Kristinos Zamarytės-Sakavičienės.

PRIDEDAMA:

1. Tarpinstitucinis vaikų apsaugos nuo seksualinio smurto veiksmų planas, 12 lapų.
2. Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Teisingumo ministrė Rita Tamašunienė

Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt

[1] Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 papildymo 30-1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-1791, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų už seksualinio pobūdžio veikas, padarytas prieš vaikus, kontrolės ir prevencijos įstatymo projektas Nr. XIVP-2784(6).